

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (C. Valah)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (V. Mihaial, V. Cotorobai, A. Braga)

DECIZIE

14 martie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Stela Procopciuc

Ion Malanciuc

Diana Stănilă

examinând recursul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Terra Accounting”, reprezentată de avocatul Ion Stegărescu,

în cauza civilă, la cererea cu valoare redusă depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Santarm” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Terra Accounting” și Cristinei Cojocari cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 11 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea de repunere în termen a apelului și s-a restituit apelul declarat de administratorul Societății cu Răspundere Limitată „Terra Accounting”, Cristina Cojocari,

c o n s t a t ă:

La data de 25 martie 2022 SRL „Santarm” s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Terra Accounting” și Cristinei Cojocararu cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea din 01 aprilie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru cererea de chemare în judecată înaintată de SRL „Santarm” a fost acceptată și primită în procedura de examinare a cererilor cu valoare redusă.

Prin hotărârea din 20 martie 2023 Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost admisă cererea de chemare în judecată. S-a încasat solidar din contul SRL „Terra Accounting” și Cristinei Cojocari în beneficiul SRL „Santarm” datoria în mărime de 2928 lei și penalitatea în mărime de 2254,56 lei, 270 lei taxa de stat, cheltuielile de asistență juridică în mărime de 500 lei și suma de 400 lei cheltuieli pentru traducere.

La 21 iunie 2023 administratorul SRL „Terra Accounting”, Cristina Cojocari a depus apel împotriva hotărârii din 20 martie 2023 Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care a solicitat repunerea în termen a cererii de apel, casarea hotărârii primei instanțe și pronunțarea unei hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin cererea din 03 octombrie 2023 au fost prezentate motivele repunerii în termen a apelului.

Prin încheierea din 11 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea de repunere în termen a apelului și s-a restituit apelul declarat de administratorul SRL „Terra Accounting”, Cristina Cojocari.

La 14 noiembrie 2023 SRL „Terra Accounting”, reprezentată de avocatul Ion Stegărescu, a declarat recurs împotriva încheierii din 11 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și remiterea cauzei spre judecare.

În motivarea recursului s-a invocat că nu a cunoscut și nu a recepționat dispozitivul hotărârii primei instanțe. Remarcă că corespondența expediată în adresa SRL „Terra Accounting” nu a fost recepționată, iar referitor la recepționarea dispozitivului hotărârii de către Cristina Cojocari, se menționează că semnătura de pe avizul de recepție nu-i aparține. Or, conform art. 100 Cod de procedură civilă, citația sau înștiințarea adresată persoanei fizice se înmânează personal persoanei fizice contra semnătură pe cotor, sau prin intermediul persoanei împuternicite.

În acest sens, s-a indicat că Cristinei Cojocaru i-a fost expediată cererea de chemare în judecată și dispozitivul hotărârii primei instanțe la adresa unde aceasta își are viza de reședință – xxxxx, însă, de facto, aceasta domiciliază pe altă adresă, prezentând în acest sens contractul de locațiune și certificatul de căsătorie. Nu a împuternicit pe nimeni să ridice corespondența unde își are viza de reședință în s. Bulboaca, r. Briceni, iar cu rudele apropiate este în relații ostile, astfel încât nu putea să cunoască despre acțiunea intentată și prin urmare, să îndeplinească actul de procedură în termen.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la data de 11 octombrie 2023, fiind expediată în dresa SRL „Terra Accounting” la data de 27 octombrie 2023 (f.d. 93), însă date care să confirm recepționarea ei la materialele dosarului lipsesc. Prin urmare, recursul depus la data de 14 noiembrie 2023 se consideră a fi în termen.

În conformitate cu art. 426 al. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinând recursul declarat, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat și care urmează a fi respins din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

Hotărârea primei instanțe a fost emisă la data de 20 martie 2023 cu pronunțarea dispozitivului (f.d. 64).

Din sensul art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, rezultă că termenul de declarare a apelului a început să curgă la 21 martie 2023 și a expirat la data de 19 aprilie 2023. Cererea de apel, însă, a fost depusă la data de 21 iunie 2023, cu depășirea termenului.

Aici urmează a fi remarcat că, examinarea cauzei civile s-a realizat în lipsa părților, în procedura scrisă a cererilor cu valoare redusă reglementată de art. 276²-276⁴ Cod de procedură civilă.

Prin încheierea din 01 aprilie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central cererea de chemare în judecată înaintată de SRL „Santarm” a fost acceptată și primită în procedura de examinare a cererilor cu valoare redusă.

Prin avizul de recepție contra semnătură se confirmă că la data de 15 aprilie 2022 apelanta Cojocari Cristina a recepționat copia încheierii din 01 aprilie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central (f.d. 59,60), prin care acesteia i s-a comunicat că împotriva sa și SRL „Terra Accounting” a fost intentat procesul civil la cererea cu valoare redusă depusă de SRL „Santarm” cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

Totodată, prin avizul de recepție contra semnătură se confirmă expedierea și recepționarea la data de 05 mai 2023 a dispozitivului hotărârii instanței de fond de către Cojocari Cristina (f.d. 68).

Dispozitivului hotărârii instanței de fond a fost expedit și către SRL „Terra Accounting”, însă, plicul cu corespondența a fost restituit instanței cu mențiunea „nereclamat” (f.d. 67).

Prin urmare, rezultă că, Cristina Cojocari a cunoscut despre existența litigiului. Astfel, apelanta, din moment ce știa despre intentarea dosarului împotriva sa, urma să-și asume un rol activ, urmărind cu diligență derularea procesului său și să dispună cu bună-credință de drepturile sale procedurale și să întreprindă măsurile necesare de a proteja drepturile de acces la instanță.

În context, deși, cauza civilă s-a examinat în lipsa părților, în procedura cererilor cu valoare redusă, prima instanța și-a onorat obligația de a înștiința părțile despre litigiul ce urmează a fi examinat și procedura de examinare, precum și a expedit actele procedurale în adresa părților, inclusiv dispozitivul hotărârii judecătorești, pronunțat la data de 20 martie 2023.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază ca fiind întemeiată concluzia instanței de apel, precum că apelanta a depus apel în afara termenului legal, deoarece art. 362 alin.(1) Cod de procedură civilă statuează expres că acest termen se calculează de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Instanța de recurs remarcă că în cazul omiterii termenului de îndeplinire a unui act de procedură, legiuitorul a prevăzut repunerea în termen în condițiile art. 116 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, care prevede că persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului.

Materialele dosarului atestă că apelanta Cristina Cojocari, odată cu depunerea apelului, precum și prin cererea din 03 octombrie 2023 a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului, invocând că SRL „Terra Accounting”, cât și ea ca fidejutor, nu au cunoscut despre acțiunea înaintată împotriva lor, or, adresa juridică a SRL „Terra Accounting” este alta decât cea indicată de reclamant în cererea de chemare în judecată, iar corespondența către Cristina Cojocari a fost expediată pe adresa unde aceasta își are viza de reședință – xxxxx, însă, de facto, dânsa domiciliază pe altă adresă (xxxxx). Iar, cu rudele apropiate este în relații ostile, astfel încât nu putea să cunoască despre acțiunea intentată și prin urmare, să îndeplinească actul de procedură în termen.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră neîntemeiate motivele invocate în favoarea repunerii în termen a apelului și în acest sens consideră oportun a menționa prevederile art. 105 alin. (5) și (6) din Codul de procedură civilă, conform cărora citația sau înștiințarea adresată persoanei fizice se înmânează personal contra semnătură pe cotor. Dacă nu îl va găsi pe destinatar la domiciliu sau la locul de muncă, persoana împuternicită să înmâneze citația sau înștiințarea o va înmâna unuia dintre membrii adulți ai familiei care locuiește împreună cu destinatarul și care și-a dat acordul să o primească, iar în lipsa acestora, o va remite organizației de exploatare a locuințelor, primăriei satului (comunei) ori administrației de la locul lui de muncă. Persoana care a primit citația sau înștiințarea este obligată să indice pe cotor numele și raporturile sale de rudenie cu destinatarul sau funcția sa. Totodată, ea este obligată să o înmâneze destinatarului cât mai curând posibil.

Or, conform datelor din buletinul de identitate, anexat la materialele dosarului, Cristina Cojocari își are viza de domiciliu în sxxxxx (f.d. 12). Pe această adresă instanța i-a expediat copia încheierii din 01 aprilie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central și dispozitivul hotărârii primei instanțe, dovada recepționării acestora fiind confirmată prin semnătura ”Cojocari” (f.d. 68).

În lumina celor enunțate, aceasta reprezintă o înștiințare legală a recurenteii despre actele de procedură și constituie dovada recepționării personale a acestei corespondențe. La caz, situația că recurenta/apelantă nu ar fi recepționat personal corespondența și că membrii familiei care locuiesc pe acea adresă nu i-ar fi înmânat-o, nu se confirmă prin materialele dosarului, nefiind prezentate probe concludente în acest sens, deși această sarcină aparține apelantei.

La acest capitol, instanța de recurs nu va reține argumentele recurenteii, precum că ar locui pe altă adresă (xxxxx), fapt ce s-ar confirma prin contractul de locațiune din 06 mai 2021, anexat la recurs, or acest contract nu este unul legal înregistrat, ceea ce pune la îndoială valabilitatea lui. Mai mult, asemenea probe sunt inadmisibile în recurs, în condițiile în care avocatul recurenteii a participat în ședința instanței de apel din 11 octombrie 2023 pe chestiunea repunerii în termen a apelului, neprezentând acte confirmative în acest sens.

De asemenea, nu sunt întemeiate nici argumentele apelantei din cererea de repunere în termen cu referire la faptul că adresa juridică a SRL „Terra Accounting” este alta decât cea indicată de reclamant în cererea de chemare în judecată – mun. Chișinău str. xxxxx. Or, conform extrasului din Registrul de stat al persoanelor juridice se confirmă că până la data de 11 septembrie 2023, sediul SRL „Terra

Accounting” se afla la acea adresă, unde i-a și fost expediată corespondența, însă care a fost restituită instanței cu mențiunea „nereclamat” (f.d. 15, 61, 67, 100).

Completul Curții Supreme de Justiție notează că pct. 2 din Regulile privind prestarea serviciilor poștale, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1457 din 30 decembrie 2016, definește trimiterea nereclamată ca fiind o trimitere poștală care nu a fost distribuită (predată) destinatarului din cauza nesolicitării sau refuzului de recepționare a acesteia.

Potrivit pct. 82 din Regulile privind prestarea serviciilor poștale, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1457 din 30 decembrie 2016, în lipsa destinatarului, în cutia poștală individuală se lasă avizul de sosire pentru primirea trimiterii în unitatea poștală.

Conform pct. 102 din Regulile privind prestarea serviciilor poștale, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1457 din 30 decembrie 2016, trimiterile poștale, care nu au putut fi distribuite destinatarilor se înapoiază expeditorului în următoarele situații: 1) la expirarea termenelor de păstrare; 2) la cererea expeditorului; 3) destinatarul refuză să primească trimiterea; 4) destinatarul nu este la adresa indicată; 5) adresatul căsuței poștale de abonament nu este indicat sau este indicat incorect; 6) adresa destinatarului indicată pe trimitere este ștearsă sau ruptă; 7) destinatarul este decedat.

Punctul 101 din Regulile privind prestarea serviciilor poștale, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1457 din 30 decembrie 2016, prevede că trimiterile poștale se păstrează în unitatea poștală, în așteptarea destinatarului, timp de 15 zile calendaristice pentru trimiterile poștale interne și timp de 30 de zile calendaristice pentru trimiterile poștale internaționale, din ziua următoare zilei de sosire a acestora la oficiul poștal de destinație.

Instanța de recurs reține că în contextul în care notificarea a fost returnată instanței de apel, deoarece nu a fost reclamată, urmează a fi aplicate prevederile 102 alin. (7) din Codul de procedură civilă, conform cărora citațiile și înștiințările judiciare trimise la sediul persoanelor juridice și nerecepționate la expirarea termenelor de reclamare se consideră înmânate la data expirării termenului de reclamare chiar dacă destinatarul nu a reclamat corespondența de la oficiul poștal.

În speță, SRL „Terra Accounting” nu a recepționat trimiterea poștală și nu s-a prezentat la oficiul poștal pentru a ridica trimiterea poștală, deși i-a fost lăsat aviz de sosire pentru a se prezenta la oficiul poștal și a ridica trimiterea poștală. Astfel, dispozitivul hotărârii primei instanțe se consideră notificat SRL „Terra Accounting”. Or, este responsabilitatea destinatarului de a ridica de la oficiul poștal trimiterea poștală.

Astfel, instanța de recurs menționează că, instanța de judecată a utilizat toate mijloacele de comunicare, ce ar asigura notificarea dispozitivului hotărârii primei instanțe către apelanți.

În astfel de circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră corectă concluzia instanței de apel de respingere a cererii de repunere în termen a apelului și de restituire a apelul declarat de administratorul SRL „Terra Accounting”, Cristina Cojocari. Soluția adoptată de Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 11 octombrie 2023 este compatibilă și cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru

Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise de instanța de fond și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

Admiterea spre examinare a unui apel tardiv ar avea un efect incompatibil cu principiul securității raporturilor juridice, garantat de art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și ar încălca dreptul intimatului la un proces echitabil.

Din considerentele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Terra Accounting”, reprezentată de avocatul Ion Stegărescu.

Se menține încheierea din 11 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea cu valoare redusă depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Santarm” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Terra Accounting” și Cristinei Cojocari cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată,

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă